

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.025/2020/22.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. június 14.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Kőszegi Járásbíróság, 7.B.5/2016/182/VI., ítélet, tárgyalás,

2017. április 24.

Másodfok: Szombathelyi Törvényszék, 6.Bf.152/2017/28., ítélet, nyilvános ülés,

2018. február 20.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kőszegi Járásbíróság 7.B.5/2016/182/VI. számú, és a Szombathelyi Törvényszék 6.Bf.152/2017/28. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 18.000 (tizennyolcezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Kőszegi Járásbíróság a 2017. április 24. napján meghozott 7.B.5/2016/182/VI. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 4 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba), bb) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], 4 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba), bb) és bc) alpont], 6 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba), bb) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és ba) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], lopás vétségben [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bb) alpont], jármű önkényes elvételének büntetében [Btk. 380. § (1) bekezdés], közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és hamis vád büntetében [Btk. 269. § a) pont]. Ezért az I. rendű terheltet, mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül 5 év 8 hónap fegyházban letöltendő szabadságvesztésre, 2 év járművezetéstől eltiltásra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy az I. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a vagyoneklobzásról, a bűnjelekről, az előzetes fogvatartásban töltött idő

beszámításáról, a korábbi büntetéséből engedélyezett feltételes szabadság megszüntetéséről, a polgári jogi igényről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. február 20-án jogerős 6.Bf.152/2017/28. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy az elrendelt vagyonekobzás összegét enyhítette, a bűnügyi költség összegét pontosította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlése érdekében. Indokai szerint az ítéleti tényállás 1. pontja tekintetében kizárólag a nyomozás során tett beismerő vallomása állt rendelkezésre bizonyítékként, amit azonban később visszavont. Ennek ellenére a bíróság a beismerő vallomására alapozta a tényállás megállapítását.

[4] Az ítéleti tényállás 15. pontja tekintetében több alkalommal terjesztett elő bizonyítási indítványt iratbeszerzésre, azonban a bíróság nem foglalkozott az indítványával. Álláspontja szerint egyértelmű, hogy nem ő követte el ezt a bűncselekményt. Kifejtette, hogy a rendőrtanú nem mondott igazat. Sérelmezte, hogy a nevű személyt nem hallgatta ki a bíróság tanúként.

[5] Álláspontja szerint, mivel az ítéleti tényállás 18. pontjában szereplő bűncselekmény tekintetében őt az ügyészség 2015. július 29-én az Ny.1231/2015/7. számú határozatában megrovásban részesítette, a bíróság nem ítélt volna el ugyanezen bűncselekmény miatt.

[6] Az ítéleti tényállás 19. pontja tekintetében kifogásolta, hogy a bűncselekmény helyszínén találtak egy lábnyomot, majd a II. rendű terhelttől lefoglaltak egy bakancsot, azonban azt nem vizsgálta meg szakértő. Ezen bűncselekmény vonatkozásában azért tett beismerő vallomást a nyomozás során, mert az őt kihallgató rendőr azt mondta, hogy legfeljebb pénzbüntetésre számíthat. Mivel feltételes szabadság hatálya alatt állt, úgy döntött, hogy inkább kifizeti a pénzbüntetést, ezzel elkerülve a feltételes szabadság megszüntetését. Sérelmezte, hogy a bíróság kétszer értékelte vele szemben a többszörös visszaesői minőségét, egyszer súlyosító körülményként, egyszer pedig a büntetés kiszabásánál.

[7] Kifogásolta, hogy az eljárás során az alapügyhöz egyesített ügyet a bíróság utóbb elkülönítette, és abban külön hozott ítéletet, melynek következtében hátrányosabb helyzetbe került.

[8] Sérelmezte, hogy a Kőszegi Járásbíróságon 7.B.5/2016. szám alatt folyamatban volt büntetőügyben előterjesztett szabadlábra helyezési kérelmeit elutasító végzéseket, valamint az ügydöntő határozatot felülbíráló másodfokú tanács elnöke ugyanaz a bíró volt.

[9] A Legfőbb Ügyészség a BF.1078/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az I. rendű terhelt a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadó kifogásai a felülvizsgálati eljárás során nem vehetők figyelembe. Kifejtette, hogy a cselekmények minősítése törvényes, ezért a többszörös visszaesői minőség kétszeres értékelésére hivatkozással sem a büntetés, sem az nem vitatható, hogy az eljáró bíróság a büntetés kiszabása során hogyan értékelte az enyhítő és súlyosító körülményeket.

[10] Álláspontja szerint a másodfokú tanácsban ügydöntő határozatot hozó tanácselnök esetében nem áll fenn olyan kizáró ok, ami megalapozná a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjában írt abszolút hatályon kívül helyezési okot, ezen keresztül pedig a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati okot. Kifejtette, hogy a nyomozást 2015. március 28-án rendelték el, a vádiratot 2016. február 15-én nyújtották be. Az akkor hatályos 1998. évi XIX. törvény 21. § (3) bekezdés a) pontja szerinti kizárási okot a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés elbírálásában részt vevő törvényszéki bíró esetében a 2016. november 30. napját követően indult büntetőeljárásokban kell alkalmazni. Ezért az indítványozó érvelése e tekintetben nem alapos.

[11] Kifejtette, hogy a büntetőeljárás egyesítésére és elkülönítésére vonatkozó szabályok esetleges megsértése nem tartozik a feltétlen hatályon kívül helyezési okok közé, ezért ebben a tekintetben is kizárt a felülvizsgálat.

[12] A hamis vád vétsége tekintetében, miszerint kétszer ítélték el az I. rendű terheltet, rámutatott, hogy szintén nem vizsgálható felülvizsgálati eljárásban, az ugyanis a Be. 637. § (1) bekezdés b) pontja szerint perújítási ok.

[13] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

[14] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kifejtette, hogy nem a bíróság bizonyítékértékelését kifogásolta az indítványában, hanem azt, hogy nem minden bizonyítékot vizsgált meg. Álláspontja szerint az ítéleti tényállás 15. pontja tekintetében csupán egy szolgálaton kívüli rendőr tanúvallomása állt rendelkezésre bizonyítékként, holott az általa indítványozott bizonyíték alátámasztotta volna az ártatlanságát. Indokai szerint a hamis vád vétsége miatt vele szemben csak akkor hozhatott volna a bíróság ítéletet, amennyiben az ügyészség a határozatát hatályon kívül helyezi. Nem vitatta, hogy az egyesítés, valamint az elkülönítés tárgyában hozott határozat ellen nincs helye felülvizsgálatnak, továbbá azt sem, hogy nem történt eljárási szabálysértés azzal, hogy a jogerős ügydöntő határozatot hozó másodfokú bírói tanács elnökének személye azonos a szabadlábra helyezési kérelmeit elutasító határozatokat felülbíráló másodfokú tanács elnökével.

[15] A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében csatlakozva az I. rendű terhelt által előadottakhoz kifejtette, hogy az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása a hamis vád vétségében jogellenes, vele szemben a hamis vád miatt indult büntetőeljárás megszüntetésének lett volna helye.

[16] Indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, és az I. rendű terhelttel szemben a hamis vád vétsége miatt folyamatban volt eljárást szüntesse meg.

[17] A Legfőbb Ügyészség a BF.1078/2020/4. számú átiratában az I. rendű terhelt észrevételeire akként nyilatkozott, hogy a korábbi nyilatkozatát változtatás nélkül fenntartja.

[18] A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett a Be. 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

III.

[19] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[20] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[21] Előrebocsátja a Kúria, hogy a res iudicata kérdésnek, illetve az ebben való téves álláspontnak a jogi következménye – attól függően, hogy miben áll az elvétel, másfelől milyen perjogi helyzetben van az ügy – eltérő.

[22] Ha jogerő előtt az elsőfokú bíróság res iudicata indokkal megszünteti az eljárást, akkor ez abszolút eljárási szabálysértés címén másodfokú felülbírálat tárgyát képezheti. Ezzel egyező jogi helyzet, ha a res iudicata címén megszüntetés jogerőre emelkedik, akkor feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértési okból felülvizsgálatnak lehet helye.

[23] Ha jogerő előtt első fokon bűnösséget állapítanak meg, viszont res iudicata okából a másodfokú bíróság ezt törvénysértőnek tekinti, akkor ebben az esetben ez okból, egyébként eljárásjogi címen, hatályon kívül helyezésnek és megszüntetésnek van helye. (Megjegyzi a Kúria, hogy ez a rendelkezése a Be.-nek a favor defensionis, védelemnek kedvezés elve mentén biztosítja, hogy ne függjön a fellebbezés irányától egy olyan bűnösségre vonatkozó rendelkezés helytelensége, ami egyébként jogerő után perújítással lenne orvosolható.)

[24] Ha jogerőre emelkedik egy olyan rendelkezés, ami bűnösséget állapít meg, viszont res iudicata ellenében, akkor ez a bűnösség nem felülvizsgálattal, hanem perújítással orvosolható.

[25] Az I. rendű terhelt az indítványban valójában a Be. 4. § (3) bekezdésének megsértését, a hamis vád vétsége miatti kétszeres elbírálást sérelmezte. A Be. 4. § (3) bekezdése szerint büntetőeljárás nem indítható, illetve a megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha az elkövető cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a rendkívüli jogorvoslati eljárások és egyes különleges eljárások esetét. A Be. a ne bis in idem elvét alapul véve, a res iudicata esetére rendelkezik, annak két következményét nevesítve.

[26] Rámutat a Kúria, hogy az I. rendű terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több jogerős ügydöntő határozat hozatala a felülvizsgálatot eredményező eljárási szabálysértéseknek a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt kimerítő felsorolásában nem szerepel, ezért amiatt a felülvizsgálat törvényben kizárt. A kétszeres elítélés, megvalósulása esetén a Be. 637. § (1) bekezdés b) pontja szerinti perújítási ok lenne. Felülvizsgálat oka, illetve indoka a kétszeres elítélés törvénysértő megállapítása esetében való eljárás megszüntetés lenne [vö. Be. 648. § b) pont, 649. § (2) bekezdés d) pont, 608. § (1) bekezdés e) pont, 567. § (1) bekezdés b) pont].

[27] Az indítvány kifogásolta a tényállás felderítetlenségét, azt, hogy a javára értékelhető körülmények figyelembevételére nem került sor, így azt, hogy az ítéleti tényállás 1. pontja tekintetében kizárólag a nyomozás során tett beismerő vallomása állt rendelkezésre bizonyítékként, amit azonban később visszavont, több alkalommal terjesztett elő bizonyítási indítványt, azonban a bíróság nem foglalkozott az indítványával.

[28] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján pedig a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[29] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[30] Ezzel szemben az I. rendű terhelt az indítványában részben a tényállás megalapozottságát vitatta, a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését kifogásolta. Ekként az ítéleti tényállás 1., 15. és 19. pontja tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg az I. rendű terhelt terhére a lopás büntette, és a jármű önkényes elvételének büntette. Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.

[31] Az I. rendű terhelt kifogásolta, hogy az eljárás során az alapügyhöz egyesített ügyet a bíróság utóbb elkülönítette, és abban külön hozott ítéletet, melynek következtében hátrányosabb helyzetbe került.

[32] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság

jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[33] A Be. 608. § (1) bekezdés a következő eljárási szabálysértéseket tekinti hatályon kívül helyezési oknak:

- a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,
- az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,
- a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,
- a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező,
- a bíróság a 492. § (1) bekezdés c)-d) és i) pontjában, valamint a (2) bekezdésében vagy az 567. § (1) bekezdés a)-b) és g) pontjában, valamint a (2) bekezdésben meghatározott valamely ok törvénytörtő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,
- az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes,
- az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik,
- az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el, vagy az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el a vádirati tényállástól.

[34] Az egyesítés és elkülönítés esetleges hibái vagy hiányosságai relatív eljárási szabálysértések, amelyek nem tartoznak ebbe a kimerítően felsorolt, a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértések körébe, így nem képezik felülvizsgálat tárgyát.

[35] Ami a kizárt bíró eljárására vonatkozó kifogást illeti, a következőkre mutat rá a Kúria.

[36] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján – a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel – felülvizsgálat alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

[37] A Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja szerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként, vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

[38] Az iratok alapján megállapítható, hogy a jogerős határozatot hozó másodfokú tanács elnöke, bíró az I. rendű terhelt által a vádemelést követően előterjesztett szabadlábra helyezés iránti kérelem tárgyában hozott határozat felülbírálatában vett részt (Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.200/2016/3. számú végzése). Ez azonban nem kizárási ok, így nem valósult meg felülvizsgálat alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés.

[39] Megjegyzi a Kúria, hogy a Be. 869. § (1) bekezdése alapján a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30. után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak. Jelen ügyben a nyomozást 2015. március 28-án rendelték el, a vádirat 2016. február 15-én érkezett a Kőszegi Járásbíróságra. Ekként az indítványozó ezen kifogása akkor sem lenne alapos, amennyiben a másodfokú tanács elnöke a nyomozási bírói határozat felülbírálatában vett volna részt.

[40] Sérelmezte továbbá az indítványozó, hogy a bíróság kétszer értékelte vele szemben a többszörös visszaeső minőségét, egyszer súlyosító körülményként, egyszer pedig a büntetés kiszabásánál.

[41] Rámutat a Kúria, hogy a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy adott esetben mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli. Felülvizsgálat tárgyát a büntetékiszabási tényezők értékelése nem képezi, így felülvizsgálatban az nem támadható, illetve az sem vizsgálható, hogy a bíróság miként vette figyelembe a büntetékiszabás során irányadó szempontokat.

[42] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta, a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 664. § (1) bekezdés záró fordulata szerint rendelkezett.

IV.

[43] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[44] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon

jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2021. június 14.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírószági ügyintéző